

دلار	یورو	تمامسکه	شاخص بورس
--	--	۲۸۶۴۷۰۰۰	۲۰۱۸۰۰۷

«تعادل» حاشیه‌های بازدید رییس‌جمهور از ستادوزارت نفت را بررسی می‌کند

اما واگرهای ریسی در وزارت نفت

صفحه ۳

از معمای سقف حقوق تا معضل سن بازنشستگی

معمای بازنشستگی

اقتصاد ایران در آرامش پیش از توفان است؟

بر اساس برنامه‌ریزی صورت گرفته، بر نامه هفتم توسعه به روزهای پایانی بررسی خود رسیده و مجلس باید به زودی وارد بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ شود. یک عضو هیات‌ریسه مجلس شورای اسلامی گفت: امروز رییس‌جمهور برای تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۳ در مجلس حضور پیدا می‌کند. احمد نادری رییس‌جمهور در جلسه علنی امروز (سه‌شنبه) مرحله اول لایحه بودجه ۱۴۰۳ را به مجلس تقدیم خواهد کرد. بر اساس ماده ۱۸۲ اصلاحی آیین‌نامه داخلی مجلس، دولت موظف است لایحه بودجه سالانه کل کشور را در دو بخش ماده واحد (مشمول بر احکام مورد نیاز برای اجرای بودجه کل کشور و سقف منابع بودجه عمومی دولت به تفکیک درآمدها و اگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و اجزای اصلی آنها) و جدول تفصیلی شامل ارقام بودجه به مجلس تقدیم کند. بخش اول حداکثر تا اول آبان هر سال به مجلس تقدیم می‌شود. مجلس دوم نیز حداکثر ۱۰ روز از زمان ابلاغ بخش اول قانون بودجه به مجلس ارسال می‌شود. به این ترتیب نمایندگان مجلس کار باید پروی لایحه دوم دولت در سال جاری نیز آغاز کنند و این در حالی است که از چند هفته بعد، مجلس وارد فضای انتخابات می‌شود و در اسفند ماه مشخص می‌شود که چه افرادی به‌عنوان نمایندگان جدید مردم وارد بهارستان خواهند شد. به این ترتیب در فضای انتخابات، مجلس بودجه را نیز تهیهی کند تا پیش از بهار

یادداشت-۲

ثبت سابقه جدید برای بورس

فردین آقابرگری

اقتصادی کلان کشور روی بازار سهام تاثیر دارد. افزایش چند صدم درصدی نرخ بهره بین بانکی اظهار من‌الشمس است که تاثیر ملموسی روی روند بورس ندارد. اما این رویکرد زمانی که فضا طوری مهیا شود که سیاست‌گذار اقتصادی بخواهد شرایط را طوری پیش ببرد که جذابیت برای فروش اوراق یا رقیبی برای نرخ اوراقی که در شرف فروش است، ایجاد شود این مقوله مشمر به ثمر خواهد بود. نرخ بهره فعلی بین بانکی حتی اگر با فرمول ریاضی هم حساب شود، اثر خاص و ملموسی ندارد اما اگر شرایط نگاه به بازار سرمایه در مقابل اوراق و نرخ بهره پیش رود مهم‌تر خواهد بود. از نظر من سیاست‌گذار اقتصادی دچار یک گرفتاری برای مقابله و جبران تورم شده است. چرا که یکی از مهم‌ترین کارها برای جبران تورم افزایش نرخ بهره است. اما سیاست‌گذار با این کار، هم در فروش اوراق و هم در فضای کسب و کار دولت در بازار سرمایه به مشکل می‌خورد.

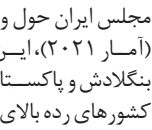
از سوی دیگر سودآوری اکثر شرکت‌ها نسبت به سال ۹۹ دو برابر شده است. اما روند فوق با عنایت به اینکه تحت تاثیر تورم و نه افزایش تولید رقم خورده است، نمی‌تواند گزینۀ قابل اتکایی محسوب شود. شواهد حاکی از آن است که در آمد حاصل از فروش شرکت‌ها از سال ۹۹ تاکنون از یک‌هزار و ۱۰۰ همت به بیش از ۴هزار همت افزایش یافته است. اما بررسی شاخص کل و هم‌وزن طی همین مدت روندی متناقض را نشان می‌دهد. بورس آینه تمام‌نمای وضعیت اقتصادی کشور بوده که در بدترین حالت ممکن است. به نظر می‌رسد بازار سهام با موج جدیدی از بلاتکلیفی و سردرگمی سرمایه‌گذاران مواجه شده که نمی‌توان انتظار خاصی برای تغییرات قابل توجه از آن داشت.

تجربه ده سال گذشته نشان می‌دهد بازدهی در بورس بیشتر بوده هر چند ریسک‌هایی بر آن مترتب است. بر این اساس از حیث تحلیل کارشناسی، بازار ما استحقاق رشد ۳ تا ۳۰ درصد میلیون واحدا را دارد، یعنی حداقل ۵۰ درصد رشد. اما در بحث دوم مبنی بر بازیگری دولت در بازار سرمایه، اینکه او چه اجزای برای این رشد می‌دهد، واقعا غیر قابل پیش‌بینی است. بر خلاف ادعاها که مرتب می‌گویند پیش‌بینی‌پذیر شدیم، می‌خواهم بگویم که به‌طور کامل از این پیش‌بینی‌ها خارج شدیم.

یادداشت-۳

ضرورت افزایش مشارکت زنان در اقتصاد (بخش دوم)

یکی از عواملی که در ایران و در مقایسه با سایر کشورها در وضعیت نامطلوبی قرار دارد، مشارکت اقتصادی و تعداد صندلی‌های اشتغال شده توسط زنان در مجلس است. در حالی که در صد صندلی‌های زنان در

ارغوان فرزین معتمد

مجلس ایران حول و حوش ۶ درصد بوده و است (آمار ۲۰۲۱)، این در صد در کشورهایی نظیر بنگلادش و پاکستان بیش از ۲۰ درصد است و در کشورهای رده بالای شاخص توسعه انسانی - به طور ایران هم جزو این گروه محسوب می‌شود- به طور متوسط و بر اساس آمار سال ۲۰۲۱، ۲۴.۵ درصد بوده است. در خصوص کشورهای گروه شاخص توسعه انسانی بسیار بالا، متوسط این شاخص در سال ۲۰۲۱، سی درصد بوده است. در عین حال در بیش از ۱۵ کشور بیش از ۴۰ درصد از صندلی‌ها پارلمان به زنان اختصاص داشته و در امارات متحده عربی ۵۰ درصد از صندلی‌ها برای زنان بوده که بالاترین نرخ در این منحصو است. در کنار این معیار، نرخ مشارکت اقتصادی زنان از دیگر معیارهایی است که منجر به افت رتبه ایران شده است.

نرخ مشارکت اقتصادی زنان در ایران کمتر از ۱۵ درصد است و این نرخ از متوسط نرخ مشارکت در تمامی رده‌بندی‌های توسعه انسانی پایین‌تر است. بر اساس گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۲۲، متوسط نرخ مشارکت اقتصادی در گروه کشورهای با شاخص توسعه انسانی بسیار بالا، ۵۲.۷ درصد، در گروه کشورهای با شاخص توسعه انسانی متوسط، ۱۵.۳ درصد و در کشورهای گروه شاخص توسعه انسانی پایین، ۱۵.۴ درصد است.

میزان اندک این دو معیار در ایران سبب شده است که توفیقات ایران در سایر شاخص‌ها اعم از شاخص‌های مربوط به آموزش و بهداشت - که در رده‌بندی مناسیی در سطح جهانی قرار دارد - هم نتواند رتبه کلی ایران در شاخص نابرابری جنسیتی را بهبود بخشد.

هر چند همچنان بحث‌های بسیار در خصوص ضرورت یا عدم ضرورت افزایش مشارکت اقتصادی زنان به‌ویژه با توجه به بافت سنتی و فرهنگی ایران مطرح است و کرامت زن بیشتر با نقش مادر بودن زن سنجیده می‌شود، اما باید با عینک دقیق‌تری به این مساله نگاه کرد و به ابعاگ گسترده‌تری از ضرورت حضور زن در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی توجه کرد. توجه به طبیعت مادرانه زن، باید با عمق

یادداشت-۱

نیروی کار هزینه

سوءمدیریت‌ها را می‌پردازد

برای حل مشکلات فزاینده صندوق‌های بازنشستگی چه راهبردهایی باید در پیش گرفته‌شود؟ پاسخ مجلس و دولت به این پرسش، افزایش سن بازنشستگان و انداختن

توپ مشکلات در زمین این قشر زحمتکش کشور است. اما آیا با افزایش سن بازنشستگان و اعمال فشار بیشتر بر آنها مشکل صندوق‌های بازنشستگی کشور حل و فصل می‌شود؟ باید توجه داشت، تصمیماتی که اخیرا در خصوص افزایش سن بازنشستگان در حال اتخاذ است، بخشی از به اصطلاح، اصلاحات پارامتری در صندوق‌های بازنشستگی است. البته این مشکل مختص ایران نیست و در همه جای جهان،

این صندوق‌ها با مشکلات مشابه ایران روبرو هستند، اما دلایل بروز این مشکلات در ایران و سایر کشورها متفاوت است. در ایران دلیل اصلی کسری بودجه صندوق‌های بازنشستگی عمدتا سیاست‌های مجلس و مداخلات دولت‌ها در این صندوق‌ها بوده است. علاوه بر آن، بخشی از مشکل برآمده از اقتصاد ناکارآمد ایران است که قدرت خلق شغل را ندارد. درآمد و منابع صندوق‌ها در واقع از حق بیمه دریافت‌شده از شاغلان تامین می‌شود، سال‌هاست که اقتصاد ایران قادر به خلق شغل و ایجاد شغل پایدار نیست و این ایراد به سیاست‌های بخش عمومی وارد است اما هم‌زمان شاغلان موجود و بازنشستگان است. اما هم‌زمان شاغلان خلق شغل را از بین برده است. در جریان جلسه علنی مجلس‌بندی از لایحه روه‌فرونی هستند بنابراین هزینه‌های صندوق‌ها به شکل پرداخت بیشتر مستمری‌ها، هر سال بالاتر می‌رود. مبتنی بر این مدل اجرایی، هر سال تعداد بیشتری به خیل بازنشستگان افزوده شده و هزینه‌ها به‌شدت افزایش پیدا می‌کنند. افزایش شدید هزینه‌ها توانایی در کسب منابع جدید که از طریق شغل‌های جدید عملا ایجاد می‌شود، علت اصلی ناترازی صندوق‌های بازنشستگی در ایران است. اما باید دید چرا شغل درست نمی‌شود؟ شغل جدید درست نمی‌شود چرا که سیاست‌های بخش عمومی، ماحی دلالی، سفته‌بازی و سوداگری است و نه خلق شغل و فرصت‌های برابر برای حضور در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی، نه تنها امکان تجربه را برای زنان فراهم نمی‌آورد، که امکان رسیدن به تعادل‌های پایدار را در جامعه از بین می‌برد. در عین حال صرف نظر از ظرفیت زنان در اقتصاد یک کشور به معنای صرف‌نظر کردن از نیمی از جمعیت یک جامعه است که در صورت فراهم آمدن شرایط می‌تواند در رونق بخشی به تولید و رشد اقتصادی موثر باشد.

همان‌طور که در ابتدای این مقال نیز اشاره شد، عدم برابری فرصت‌ها برای حضور زنان و مردان در فعالیت‌های اقتصادی، به ویژه در یک اقتصاد بحران‌زده سبب می‌شود تا فشار اقتصادی بیشتری بر مردان وارد شود، در بسیار مواقع مردان ناگزیر از روی آوردن به شغل‌های بی‌کیفیت شوند و این مساله در رفتار اجتماعی ایشان نیز متجلی شود که می‌تواند سبب بروز اختلافات بین زنان و مردان در خانواده و حتی تهدید بنیان‌های خانواده شود. پدیده‌ای که در ریشه‌یابی آن بیش از آنکه به عدم وجود فرصت‌های برابر برای زنان و مردان و ایجاد فضای عادلانه و مبتنی بر طبیعت هر دو جنس تعبیر شود، به مضرات حضور زنان در جامعه و اقتصاد نسبت داده می‌شود و تلاشی می‌شود تا حضور زنان در جامعه به عنوان پدیده‌ای نامبارک تلقی شود که منجر به ایجاد مشکلات و چالش‌های مضاعف می‌شود. در پایان می‌خواهد بر این نکته تاکید کند که حضور زن در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی بی‌شک یک فرصت برای زنان و جامعه است. اگر حضور زن در جامعه و اقتصاد زنان تهدید تلقی می‌شود بیشتر زن در دلایل باورهای غلط و عدم درک درست از نقش زن در جامعه و خانواده و عدم سیاست‌گذاری مناسب برای حضور موثر زنان در عین ایجا توازن برای نقش‌های ایشان در خانواده و جامعه است. حضور اجتماعی زنان در جامعه همان قدر مهم است که در خانواده و اهمیت فعالیت‌های اقتصادی زنان در یک فضای متوازن و عادلانه نه تنها منجر به رشد و توسعه فردی زنان، مردان و خانواده می‌شود، بلکه می‌تواند موتور محرکی در رشد و توسعه اقتصادی باشد. اما رسیدن به چنین نقطه مطلوبی در صورتی ممکن است که ایجاد فرصت‌ها در کنار حفظ کرامت زن صورت پذیرد و استفاده از ظرفیت‌های زنان به معنای عدم استفاده از ظرفیت‌های مردان نباشد. بدین ترتیب سیاست‌گذاران باید با دقت و با توجه به اهمیت توازن نقش زنان در خانواده و جامعه در سیاست‌گذاری مبتنی بر تقویت فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی زنان اقدام کنند.

شششنبه ۲۰ آبان ۱۴۰۲ | ۷ جمادی الاول ۱۴۴۵ | سال دهم | شماره ۸ | صفحه | قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان | Vol. 10 | No. 2640 | Tue, Nov 21, 2023

جزییات مصوبات مجلس درباره حمل و نقل ریلی و هوایی در قالب بر نامه هفتم توسعه چه بود؟

دریافت ۱۰ یورو از هر مسافر پروازهای خارجی

صفحه ۵

چالش ورود خودروهای برقی کدامند؟ منتقدان چه می‌گویند؟

گذر خودروهای برقی از پیچ ارزی

وزیر صمت می‌گوید: به دنبال ایجاد یک تحول بزرگ در صنعت خودروسازی کشور با برقی کردن خودروها و جایگزین آنها با ماشین‌های بنزینی است. وعده‌ای که به گفته منتقدان احتمال محقق شدن آن اگر نزدیک‌به صفر نباشد، با وجود چالش‌هایی که بر سرآوردن است، دشوار است. ایده برقی کردن خودروها و اصرار بر آن از سوی وزیر صمت در شرایطی که زیرساخت‌های لازم از جمله ایستگاه‌های شارژ، خدمات پس از فروش و همچنین کارشناسان فنی به‌میزان کافی در کشور مهیا نیست، سبب طرح انتقاداتی از سوی کارشناسان حوزه

خودرو شده که البته تا اینجای کار، هیچ تاثیری در دیدگاه علی‌آبادی وزیر صمت نداشته و او همچنان بر مواضع خود بافشاری می‌کند. منتقدان می‌گویند: در شرایط فعلی به‌نظر می‌رسد یک سر در گمی‌را شاهد هستیم، یعنی می‌بینیم یک سری اهداف خوب بیان می‌شود، اما حساب و کتابی روی این اهداف شده که چقدر این خودروی برقی می‌تواند در سه هدف «کاهش آلودگی هوا، ناترازی سوخت و توسعه صنعتی» که مطرح‌شده‌به‌منافع برساند، نشده است.

صفحه ۷ را بخوانید

«تعادل» گزارش می‌دهد

بورس اولویت سرمایه‌گذاری نیست!

در گزارش‌های هر روز چندین بار تکرار شود اما مساله اصلی همین بوده‌و امید است با تکرار این دو کلمه شاید کسی به فکر بازار بiftد و شرایط تغییر کند. آمار جدید توسط ایسپا، مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران منتشر شده که از ۱۲ هزار نفر از مردم بالای ۱۵ سال ایران به روش مصاحبه حضوری پرسیده است که: «اگر شرایط مالی شما به گونه‌ای باشد که بتوانید پس‌انداز کنید، ترجیح می‌دهید پس‌انداز خود را چگونه مدیریت کنید؟»

یادداشت-۴

اقتصاد ایران و تجربیات گذشته

بزرگ اقتصادی مانند بانکداری یا معادن باید در اختیار دولت باشد؛ در ذیل این اصل آمده بود که این رویکرد در واقع تا جایی ادامه دارد که ضرر به وجود نیاید. پس از آن نیز ما با جنگ تحمیلی مواجه شدیم که دیگر در چارچوب آن نگاه دولتی غالب شد.

در طول تمام این سال‌ها می‌توان گفت که ما بسیاری از تفکرات اقتصادی را در کشور اجرایی کردیم؛ گاهی به‌شدت به اقتصاد دولتی نزدیک ایران جابه‌جا شده مدیریت خاص خود را نیز اعمال کرده که همین مساله مقدمات برخی از مشکلات در نگاه کلان را ایجاد کرده است. از سویی دیگر با وجود تمام اقدامات، اقتصاد در بسیاری از سال‌ها اولویت مان نبوده است و سیاست بر آن اولویت داشته است. همین موضوع باعث شده کشوری که پس از پیروزی انقلاب در حوزه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و امنیتی رشدی قابل توجهی کرد حتی دشمنان ما نیز نمی‌توانند در آن تردیدی ایجاد کنند در حوزه اقتصاد با چالش‌هایی مواجه‌شود. از نظر ما نیز باید این موضوع را مد نظر داشته‌باشیم. در این تردیدی وجود ندارد که بخش مهمی از نگاه‌ها به سمت دولتی شدن اقتصاد حرکت می‌کرد. در واقع در آن زمان بازاری بودن یا تمول مالی حتی با نگاه منفی مواجه بود. ما شاهد آن بودیم که حتی عده‌ای اتاق بازرگانی مشهد را آتش زدند. در چنین شرایطی بود که قانون اساسی‌ما تدوین شد و در آن در اصل ۴۴ آمد که بخش عمده‌ای از فعالیت‌های

یحیی آل اسحاق

ما در پایان جنگ با کشوری مواجه بودیم که حدود ۱۰۰۰ میلیارد دلار خسارت دیده بوده، این تامین‌محرور بخش‌های مولد را جحیت‌دارد. به‌این دلیل است که بحران شدت پیدا کرده و به مرحله ابربحرانی رسیده است. اما اینطور نیست که این نوع مشکلات در صندوق‌های بازنشستگی ناگهانی ظهور کرده باشند. سال‌های سال است که توسط اساتید و دلسوزان نسبت به بروز این بحران هشدار داده شده است و هیچ‌کدام از دولت‌های پیشین هم به این مسائل توجه نکرده‌اند. البته با توجه به حکمیت این اقتصاد دلال محور و سوداگرانه و فروش وابسته به منابع طبیعی برای تأمین مخارج عمومی، دولت‌ها جز تغییر این مسیر کار دیگری نمی‌توانستند بکنند. البته این مسیر متغفان خاص خود را دارد و به همین دلیل هم تا به امروز ادامه پیدا کرده است. نکته قابل توجه آن است که افزایش سن بازنشستگی، عملا بخشی از فشار را به نیروی کار کشور رادمی‌کند تا آنها؛ یک طرف مدت زمان بیشتری در کار خود مانده و از سوی دیگر، سهم بیشتری حق بیمه بپردازند. در عین حال هم عمرشان زودتر به پایان می‌رسد و حقوق بازنشستگی کمتری دریافت می‌کنند. یعنی چند سال عمری که باید صرف دوران بازنشستگی و رتق و فتق امور خانواده می‌شدد به جای دریافت مستمری و حقوق بازنشستگی، صرف پرداخت حق بیمه بیشتر می‌شود. با این رخدادها می‌توان گفت، تصمیمات اخیر می‌تواند با استفاده از ظرفیت‌های زمانی و مالی قشر حقوق‌بگیر، بحران صندوق‌ها را برای مدت کوتاهی (توجه کنید برای یک مدت کوتاه) به تاخیر بیندازد؛ اما این تصمیمات به هیچ‌وجه راه‌حل اساسی نخواهد بود و مُسکن کوتاه‌مدت و موقت است. راه‌حل اساسی این است که تولید در کشور فعال شود و مشاغل بلندمدت رسمی برای ایرانیان شکل بگیرند تا پرداخت‌های مستمری از طریق تولیدمحوری حرکت کند. در واقع از این اقدام وابسته به فروش منابع طبیعی و مبتنی بر دلالتی واسطه‌گری خارج شده و به سمت رویکردهای معقول‌تر حرکت شود.

خبر

رییس کل بانک مرکزی با اشاره به انتظارات منفی در جامعه گفت: تیمی در خارج کشور با عملیات روانی در حال تلاش برای متلاطم کردن بازار هستند هیچ مشکلی در بازار ارز نداریم؛ تسلط‌مان نیز در حوزه ارز بسیار افزایش یافته است. ارزمان را مفتی خرج نمی‌کنیم و بابت زیرساخت‌های کشور خرج می‌کنیم؛ ارز را مفت به کسی نمی‌دهیم، ارز دست هر کسی هم هست باید برگرداند. رییس کل بانک مرکزی همچنین گفت: می‌گویند بانک مرکزی مسوول تورم یا مسوول ارز است. نه، اینطور نیست عوامل متعددی تاثیر گذار هستند.

محمدرضا فرزین، رییس کل بانک مرکزی در دهمین همایش بانکداری الکترونیک و نظام‌های پرداخت، با بیان اینکه اقدامات خوبی در حوزه بانکداری الکترونیک طی سال‌های گذشته انجام شده است، افزود، هوش مصنوعی، تصمیم‌گیری براساس داده و اطلاعات را هموار می‌کند؛ باید در حکمرانی نیز به ما کمک کند و به بینش تبدیل

تنوع در سرمایه گذاری غیر مستقیم با صندوق‌ها

مجید عشقی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار در مراسم شروع پذیرمنویسی نخستین صندوق سرمایه‌گذاری بخشی‌بابیان اینکمزبازسازی وبنهادسازی در بازار سرمایه باسرعت بسیار خوبی در حال پیشروی است، گفت: در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد معاملات بازار سرمایه از طریق صندوق‌ها صورت می‌گیرد،

به‌طوری که صندوق‌ها عمدتاً از سوی بخش خصوصی اداره‌شده و اقبال از آنها در حال افزایش است. وی با اشاره به اینکه حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و تأکید بر منافع بلندمدت و تنوع بخشی ابزارهای سرمایه‌گذاری غیر مستقیم از جمله اهداف سازمان بورس و اوراق بهادار است، افزود: صندوق سرمایه‌گذاری بخشی، بخش مهمی از تنوع‌سازی به‌شمار می‌رود. عشقی ادامه داد: با ابتکار همکاران سازمان و نهادهای مالی، صندوق سرمایه‌گذاری بخشی‌بابینوی چندگانه‌موجب کوتاه‌تر شدن روندهای تأسیس صندوق‌ها می‌شود تا در آینده صندوق‌ها فارغ از ریسک‌ها باشند بتوانند تنوع‌سازی کنند. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار تصریح کرد:تأسیس صندوق‌های بخشی کم‌لامدیریت شده‌است و بااهداف سرمایه‌گذار هم در صندوق‌های جدیدی که بر مبنای صندوق‌های بخشی تشکیل خواهد شد هم در سایر حوزه‌های فعالیت بازار سرمایه

که بخش سید کردانی است، همخوانی دارد. وی با بیان اینکه این صندوق‌ها ابزار مناسبی برای سرمایه‌گذاری غیر مستقیم است، گفت: هدف اصلی از چند گانه بودن این صندوق این است که بتوان فرآیند صدور مجوز را به واسطه انباشت نقدینگی از در خواست‌ها کوتاه‌تر کرد. عشقی با تأکید بر اینکه صندوق‌های بخشی جایگزین صندوق‌های سرمایه‌گذاری عام می‌شوند، اظهار داشت: امیدواریم بتوانیم با توسعه این صندوق‌ها بازار سرمایه را شناخت‌تر کرده و سا حضور پر رنگ‌تر صندوق‌ها،

معاملات حرفه‌ای‌تری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری راه‌اندازی‌شیم. رییس سازمان بورس و اوراق بهادار ادامه داد: صندوق‌های سرمایه‌گذاری باید معاملات خود را به صورت بلوکی انجام دهند تا در بازار خرید، بازار سرمایه متاثرنماندند و معاملات خرید رون‌تری داشته باشیم. عشقی عنوان کرد: سعی شده برای این کار وارد مقررات‌گذاری نشویم چرا که این موضوع در بحث معاملات بلوکی دست و پا گیر است. اگر شرکت‌های کارگزاری و نهادهای مالی ومدیریت‌دارایی‌ها خود این مسیر را انتخاب کنند که سرمایه‌گذاری‌های خود را از طریق بازار بلوکی انجام دهند، سازمان به بحث مقررات‌گذاری وارد نخواهد شد. وی بر کمک و همکاری کلان کارگزاران در این زمینه تأکید کرد و افزود: با توجه به اینکه نگاه بنیادین مالی سرمایه‌گذاری غیر مستقیم به خصوص صندوق‌ها در بازار در حال افزایش است، انتظار می‌رود در سال‌های آتی و با توجه به شرایط بازار سرمایه، تعداد صندوق‌هایی از این افزایش یابد. بنابراین نقش صندوق‌ها باید به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم سرمایه‌سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: با توجه به اینکه صندوق سرمایه‌گذاری بخشی کم‌تر از ۹ ماه است راه‌اندازی شده‌است و جمع‌دارایی‌ها زیر ۵ هزار میلیارد تومان است، به‌طور قطع این بازار می‌تواند بیش از این بزرگ‌تر شده‌ودر کوتامندت چندین برابر شود. همچنین در این مراسم عضو هیات‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه پذیرمنویسی نخستین صندوق بخشی‌ارزش خالص‌دارایی چندگانه مولتی (NAV) امروز آغاز شد، گفت: سعی سازمان بورس و اوراق و بهادار بر این است که این روش برای سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز به کار گرفته شود. علیرضا ناصری گفت: با توجه به تعدد صندوق‌های بخشی و در خواست‌نهادهای مالی و صنایع، ادامه مسیر به روش فعلی مقدر نبود از این رو، سازمان بورس و اوراق‌افزایش‌ای چندگانه مولتی (NAV) گرفت. وی با تأکید بر اینکه امروز نخستین صندوق بخشی‌ارزش خالص‌دارایی چندگانه پذیرمنویسی شد، گفت: بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده سازمان بورس و اوراق بهادار در تلاش است تا این روش برای صندوق‌های دیگر نیز به کار گرفته شود.

آغاز پذیرهنویسی سهام صبا فولاد خلیج فارس در فرابورس

فرابورس | پذیرهنویسی سهام شرکت صبا فولاد خلیج فارس با نام «صباح» دوشنبه ۲۹ آبان ماه به روش سلب حق تقدم در فرابورس ایران آغاز می‌شود. شرکت صبا فولاد خلیج فارس بر اساس مصوبه مجمع فوق العاده به تاریخ ۹ مهر ماه جاری، در نظر دارد سرمایه خود را به سلب حق تقدم خرید سهام از سهامداران فعلی و صدور سهام جدید از مبلغ ۵۰۰ میلیارد به ۵۰ هزار میلیارد ریال افزایش دهد. افزایش سرمایه این شرکت با هدف تأمین بخشی از مخارج سرمایه‌ای مورد نیاز جهت اجرای طرح احداث واحد احیای مستقیم با ظرفیت سالانه ۱٫۷۶ میلیون تن بریکت گرم خواهد شد. بدین ترتیب پذیرهنویسی ۹ میلیارد و ۱۹۶ میلیون سهم این شرکت به قیمت هر سهم ۸۲۹٫۹۰ ریال از دوشنبه ۲۹ آبان تا روز یعنی ۱۵ آذرماه انجام خواهد شد. از آن‌کان این پذیرهنویسی می‌توان از کارگزاری صباح‌جهاد به عنوان عامل و شرکت سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی کشوری به‌عنوان متعهد پذیرهنویسی‌نامبر داین صندوق تعهد داده است که در روز پایانی مدت پذیرهنویسی نسبت به شرکت کل سهام‌باقی‌مانده اقدام کند. میزان سهام قابل خریداری از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی نیز حداقل ۱ سهم و حداکثر ۹ میلیارد و ۱۹۶ میلیون و ۹۰۰ هزار و ۹۰۰ سهم در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه پذیرهنویسی سهام شرکت صبا فولاد خلیج فارس از طریق سامانه معاملاتی فرابورس ایران انجام می‌شود، متقاضیان خرید سهام باید از طریق کارگزاری‌های عضو فرابورس در بازه زمانی تعیین شده اقدام به ثبت سفارش کنند. شایان ذکر است سهام شرکت صبا فولاد خلیج فارس در تیرماه ۱۴۰۲ در فرابورس عرضه اولیه شده و با نام «صبا» در بازار فرابورس معامله می‌شود.

تعالول

«تعالل» گزارش می‌دهد

بورس اولویت سرمایه‌گذاری نیست!

چند وقتی می‌شود که فرش قرمز بورس زیر پای سهامداران پهن است و به نظر نمی‌رسد که این فرش به این زودی‌ها جمع‌شود و دوباره فرش سبز پهن‌شود. در دومین روز کاری هفته شاخص کل بورس نوسانی بود و دو نیمه مثبت و منفی داشت؛ اما در سومین روز کاری هفته همه چیز تغییر کرد و شاخص دوباره رخت قرمز بر تن کرد.

مساله و مشکل بورس تکراری است و طی سه سال گذشته این موضوع هزاران بار تکرار شده است. شاید کلمه اعتماد و نبود نقدینگی در گزارش‌های هر روز چندین بار تکرار شود اما مساله اصلی همین بوده و امید است با تکرار آن دو کلمه شاید کسی به فکر بازار بیفتد و شرایط تغییر کند.

◀ سرمایه‌گذاری کمتر از دو درصدی در بورس

آماری جدید توسط ایسپا، مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران منتشر شده که از ۱۲ هزار نفر از مردم بالای ۱۵ سال ایران به‌روش مصاحبه‌حضوری پرسیده است که: «اگر شرایط مالی شما به گونه‌ای باشد که بتوانید پس‌انداز کنید، ترجیح می‌دهید پس‌انداز خود را چگونه مدیریت کنید؟» این نظرسنجی نشان می‌دهد تنها ۱٫۳ درصد از افراد جامعه تمایل به سرمایه‌گذاری در بورس دارند و بقیه سرمایه‌مسکن، طلا و کارآفرینی رتبه اول تا سوم را به خود اختصاص داده است.

بر اساس این نظرسنجی اولویت مردم مردم برای سرمایه‌گذاری و نحوه مدیریت پس‌انداز بر حسب متغیرهای جنس، سن، تحصیلات، سرنانه هزینه ماهیانه فرد در خانوار و محل سکونت قابل توجه و از حیث آماری معنادار است؛ زنان بیشتر از مردان گفته‌اند

اگر پس‌اندازی داشته باشند طلا و سکه می‌خرند یا در بانک سرمایه‌گذاری می‌کنند. در مقابل مردان ۳۰ تا ۴۹ سال نیز در مقایسه با سایر گروه‌ها این است که در زمین‌وسمکن سرمایه‌گذاری کنند. جوانان نیز ۲۶٫۹ درصد بیشتر از دیگر گروه‌های سنی ترجیح می‌دهند در صورت داشتن پس‌انداز، طلا و سکه بخرند.

طبق یافته‌های نظرسنجی، افرادی که تحصیلات کم‌تر از دیپلم دارند (۲۶ درصد) بیشتر از سایر افراد، ترجیح می‌دهند در صورت داشتن پس‌انداز، در بانک سرمایه‌گذاری کنند. در مقابل، ارجحیت افراد

سه‌شنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۲ | ۷ جمادی‌اول ۱۴۴۵ | سال دهم | شماره ۲۶۴۰ | Tue, Nov 21, 2023

با تحصیلات دانشگاهی (۲۵٫۱ درصد) در مقایسه با سایر گروه‌های تحصیلی، پس‌انداز کردن در طلا و سکه است. در بین گروه‌های مختلف هزینه‌ای، افراد با سرنانه هزینه دو میلیون تومان و کمتر (۲۰٫۹ درصد) بیشتر از دیگر گروه‌ها گفته‌اند اگر پس‌اندازی داشته باشند در بانک پس‌انداز می‌کنند. در مقابل، افراد با سرنانه هزینه بالاتر از چهار میلیون تومان در ماه (۳۸٫۵ درصد) ترجیح می‌دهند در زمین و مسکن سرمایه‌گذاری کنند. در مقایسه بین ساکنان شهری و روستایی، با وجود ارجحیت سرمایه‌گذاری هر دو گروه در زمین و مسکن، ساکنان شهری (۲۳٫۴ درصد) بیشتر از ساکنان روستایی، خریدن طلا و سکه را ترجیح می‌دهند و ارجحیت روستاییان نیز در مقایسه با شهری‌ها، سرمایه‌گذاری در اشتغال زایی و کارآفرینی است.

◀ بی‌اعتمادی رکن اساسی بورس!

این آمار نشان می‌دهد که اصلاً اعتمادی به بورس وجود ندارد، درست است برخی از مسوولان بلندرتبه کشوری نبود اعتماد در بورس را تأیید کرده‌اند، اما این آمار سرمایه‌گذاری ۱٫۳ درصدی تا حدود زیادی خطرناک است.

در حال حاضر مشکل نبود اعتماد و نقدینگی است. حتی ۵ درصد از مردم نیز به بورس اعتماد ندارند و تنها یک درصد از مردم ترجیح می‌دهند در بورس سرمایه‌گذاری کنند. طلا و سکه بخرند.

درست است در این شرایط تورمی و اقتصادی و میزان حقوق کارمندی پولی برای سرمایه‌گذاری نمی‌ماند و مردم ترجیح می‌دهند حداقل سرمایه خود را در بازاری واحدی به رقم ۲۴ هزار و ۹۵۱ واحد رسید. همچنین

سه‌شنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۲ | ۷ جمادی‌اول ۱۴۴۵ | سال دهم | شماره ۲۶۴۰ | Tue, Nov 21, 2023

بازار سرمایه

زوایای مبادله کالاها میان ایران و تاتارستان در بستر بورس کالا

سید جواد جهری، مدیرعامل بورس کالا گفت: مبادلات تجاری ایران و تاتارستان از بستر بورس کالا، علاوه بر آنکه مشکلات نقل و انتقال پول را مرتفع و اثر تحریم‌ها را کاهش می‌دهد به دلیل واردات کالا‌های مورد نیاز صنایع داخلی مادر تنظیم بازار اثربخش خواهد بود.

مدیرعامل بورس کالای ایران گفت: با توجه به سیاست‌های دولت در راستای گسترش روابط و معاملات تجاری با کشورهای مختلف از جمله روسیه و پتانسیل بالای این کشور و جمهوری تاتارستان برای تأمین کالا‌های مورد نیاز صنایع داخلی و همچنین صادرات کالا‌های ایرانی، استفاده از ظرفیت بورس کالا برای توسعه روابط تجاری در دستور کار قرار گرفته است.

جهری افزود: به سبب تحریم‌ها و مشکلات نقل و انتقال پول، استفاده از ظرفیت بورس کالا و تسویه معاملات از طریق بورس با بهره‌گیری از شعب بانک ملی در کاران روسیه طرح شد و در همین راستا، هیات بلندپایه اقتصادی به ریاست معاون نخست‌وزیر و وزیر صنعت و تجارت جمهوری تاتارستان در بورس کالای ایران حضور یافتند و زوایای مبادلات کالا‌ها در بستر بورس مورد بررسی قرار گرفت.

این مقام مسوول ادامه داد: پس از برگزاری نشست تخصصی با هیات اقتصادی جمهوری تاتارستان، کار گروه مشترکی میان بورس کالای ایران و جمهوری تاتارستان تشکیل شد که قرار است این کار گروه در جلسات مستمر، فهرست کالا‌های مورد نیاز ایران و محصولات صادراتی به تاتارستان را مشخص کند تا الزامات و اقدامات لازم جهت آغاز صادرات و واردات میان دو کشور از بستر بورس فراهم گردد. جهری به پایان اظهار داشت: مبادلات تجاری ایران و تاتارستان از بستر بورس کالا، علاوه بر آنکه مشکلات نقل و انتقال پول را مرتفع و اثر تحریم‌ها را کاهش می‌دهد به دلیل واردات کالا‌های مورد نیاز صنایع داخلی مادر تنظیم بازار اثربخش خواهد بود.

بازدهی بورس سعودی می‌شود؟

اقتصاد آنلاین | محمد ماهیدشتی، کارشناس بازارهای مالی با بیان اینکه در حال حاضر، معامله‌گرهای کالاهای بادوام مانند خودرو و مسکن، با سرمایه‌های خرد امکان پذیر نیست؛ گفت: تورم بسیار بالا باعث شده که سود سپرده‌های بانکی با بازدهی صندوق‌های درآمد ثابت نتوانند به بهبود معیشت مردم کمک کنند؛ ضمن اینکه بازده صندوق‌های درآمد ثابت نیز یکسان و نزدیک خواهد نیست.

این کارشناس بازارهای مالی اضافه کرد: پلتفرم‌های تأمین مالی جمعی که تحت نظارت نهادهای مالی مجاز هستند، بازدهی بیشتری ندارند. اما تعداد پروژه‌های پیشنهادی آنها معمولاً کم است و به دلیل اطلاع‌رسانی محدود، خیلی زود منابع مالی مورد نیاز آنها جذب می‌شود. این در حالی است که سود تأمین مالی جمعی اگرچه بیشتر از سپرده بانکی و صندوق درآمد ثابت است، اما هنوز از تورم کمتر است.

وی در خصوص سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های بورسی عنوان کرد: بازار سهام در بلندمدت، تمامی بازارهای رقیب را شکست می‌دهد، اگرچه امکان دارد که در کوتاه‌مدت با کاهش ارزش مواجه‌شود؛ ضمن اینکه از سهام شرکت‌ها نباید انتظار سود در کوتاه‌مدت داشت، بلکه در این بازار دو نکته را باید در نظر گرفت، اولاً سود در خرید از آن است، نه در فروش و ثانیاً استمرار حضور در بازار سهام منجر به خلق ثروت قابل توجه می‌شود.

ماهیدشتی در خصوص سرمایه‌گذاری در بازار املاک و مستغلات با سرمایه‌های خرد نیز تصریح کرد: به واسطه آشنایی بیشتر مردم با پروژه‌های مسکن و ساخت و ساز، توسعه این ابزار یکی از راه‌های مناسب سرمایه‌گذاری است؛ هر چند سهام شرکت‌های انبوه‌سازی نیز در حال حاضر تفاوت چندانی با این نوع صندوق ندارد و همانطور که از شاخص این گروه نیز پیدا است، بازدهی مناسبی را در سهامداران خود کرده است.

این کارشناس بازار سرمایه در خصوص راهکار جلب سرمایه‌های خود در بورس کالا به ابزار قرار داد سلف موازی استاندارد اشاره و تصریح کرد: در این نوع قرار داد‌ها، فروشنده کالای خود را پیش‌فروش می‌کند و سود ناشی از افزایش قیمت کالا تا سررسید تحویل، نصیب خریدار می‌شود. با این روش هم تولیدکننده به منابع مالی دسترسی می‌یابد و هم خریدار ریسک تورم را پوشش می‌دهد؛ البته لازمه استقبال مردم از این روش، پذیرش کالا‌های بادوام مانند خودرو و بورس کالا و توسعه ابزار‌های مالی مانند اختیارات خرید و فروش است.

وی ضمن تأکید مجدد بر اینکه راهکار جایگزینی برای بازار سرمایه جهت جلب سرمایه‌های خرد وجود ندارد، در برخی اقدامات ر جهت رونق بازار سرمایه یادآور شد و ابزار داشت، ثبت کلی اقتصاد کلان و عدم قیمت‌گذاری دستوری، مداخله به موقع نهادهای مالی مانند صندوق حمایت از بازار، توسعه ابزارها و نهادهای مالی مناسب مانند تأمین مالی جمعی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات و همچنین افزایش سود راهکار‌های سرمایه‌های خرد به نسبت بازار سرمایه است.

شاخص هم‌وزن فرابورس با کاهش ۹۹۵ واحد به سطح ۱۲۵ هزار و ۹۴۸ واحد رسید. روز دوشنبه‌ی خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار مثبت‌شده و ۱۹۲ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام وارد شد. در این روز نماد واتنی بیشترین ورود پول حقیقی را داشت که ارزش آن ۲۸ میلیارد تومان بود. پس از واتنی، نمادهای فزر، خبنین، کی‌بی‌سی‌و ساخت بیشترین ورود پول حقیقی را داشتند. در سوی دیگر، بیشترین خروج پول حقیقی به نمادهای خسایا، وارس، شستا و شینا تعلق داشت. در آخرین روز کاری هفته فارس، فولاد و کشتی نمادهای قرمزپوش بورس بودند که بیشترین اثر را در افت شاخص کل بورس داشتند. در مقابل ومهان، واتنی و تو کاو از نمادهای سبز بودند که اثر مثبت بر شاخص داشتند. در فرابورس نیز نمادهای وسیپهر، آرپا و خاور بیشترین اثر کاهنده را بر شاخص داشتند و نمادهای فصبا، اتکای و هرمز بیشترین اثر افزایشی را بر شاخص کل فرابورس داشتند.

وجود ندارد و روند صعودی تجربه می‌کند. نکته قابل توجه اینجاست که بورس پیش از این شرایط خوبی داشت و در مقابل تورم تنها بازار مقاوم بود و هر ماهه هزینه دو میلیون تومان و کمتر (۲۰٫۹ درصد) بیشتر می‌داد؛ ولی از تابستان ۹۹ که تالار شیشه‌ای زیرشی شدمسیر همه‌سوددهی نیز تغییر کرد و در اکثر موارد شاهد زیان دهی فصلی هستیم و بورس نسبت به سایر بازارهای موازی و تورم عقب مانده است. اگر دخالت‌ها مسوولان نبود بازار سرمایه می‌توانست از اردیبهشت ماه تا امروز روند خوبی را تجربه کند؛ اما همانطور که در گزارش‌های پیشین توضیح داده شده دستکاری نرخ خوراک و تنظیم پهنایی آن باعث افزایش بی‌اعتمادی و خروج نقدینگی سنگین افراد دارای رانت را داشت که معاملات آن ۵۹ میلیارد تومان بود. پس از خسایا، واتنی بیشترین ارزش معاملات را داشت و حفارس سود و مسکن بیشترین ارزش معاملات را به خود اختصاص داد؛ پس از آن، دو نماد وساخت و شستا در رتبه‌های بعدی بیشترین ارزش معاملات قرار گرفتند.

در حجم معاملات نیز سهام‌شستا با تعداد ۲۶۶ میلیون و ۵۲ هزار و ۲۰۱ سهم در صدر قرار گرفته‌است. خسایا نیز دوم بیشترین حجم معاملات بازار قرار گرفت و رتبه سوم به وساخت تعلق داشت. دو نماد حفارس و خودرو نیز در رتبه‌های بعدی بیشترین حجم معاملات بازار قرار داشتند. در معاملات دوشنبه، ۴۶ نماد صف خرید داشتند و ۶۰ نماد با صف فروش مواجه بودند. مجموع ارزش صف‌های خرید بافت ۲ درصدی نسبت به روز کاری قبل به ۲۶۶ میلیارد تومان کاهش یافت و مجموع ارزش صف‌های فروش نیز با ریزش ۷ درصدی به ۲۹۳ میلیارد تومان رسید.

◀ رشد ۶۸ درصدی فروش داروسازی تولید دارو در ۷ ماهه ۱۴۰۲

شرکت داروسازی تولید دارو در سال جاری رشد فروش قابل توجهی را پشت سر گذاشته است. شرکت داروسازی تولید دارو در سال ۱۴۰۰ ۲۴۸ میلیارد تومان فروش، به‌طور متوسط ماهانه ۲۱ میلیارد تومان درآمدزایی کرده است. تولید دارو در سال ۱۴۰۱ بیش از ۷۸ درصد رشد درآمندی داشت و با ۴۴۳ میلیارد تومان فروش به متوسط ماهانه ۳۷ میلیارد تومانی دست پیدا کرد. بیشترین میزان فروش ماهانه داروسازی تولید دارو در سال ۱۴۰۰ به آذر ماه با ۳۰ میلیارد تومان درآمد عملیاتی تعلق گرفت و در سال ۱۴۰۱ ۵۳۲ میلیارد تومان به بهمن ماه تعلق داشت و مرداد ماه ۱۴۰۱ ۲۷۷ میلیارد بیشترین میزان افزایش فروش به نسبت ماه مشابه در سال قبل را به خود اختصاص داد. شرکت داروسازی تولید دارو در هفته ماهه طی شده از سال جاری نشان داده که عملکرد بهتری به نسبت هفت ماهه ابتدایی سال قبل در زمینه درآمدزایی داشته است. این شرکت تا انتهای مهر ماه امسال ۳۶۲ میلیارد تومان فروش داشته که به نسبت فروش ۲۱۵ میلیارد تومانی هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱ رشد ۶۸ درصدی و به زیان دیگر، افزایش ۱۴۷ میلیارد تومانی داشته است. در این هفت ماهه، بیشترین میزان فروش به مهر ماه با ۷۹ میلیارد تومان تعلق گرفته و بیشترین افزایش فروش ماهانه نسبت به ماه مشابه در سال قبل نیز به مهر ماه با ۱۱۵ درصد رشد تعلق گرفته است.

◀ افزایش ۳۹۲ درصدی سود خالص دولید در تابستان

شرکت داروسازی تولید دارو در بازار اول فرابورس ایران با ناماد دولید شناخته می‌شود. ارزش بازاری سهام تولید دارو در حال حاضر هزار و ۱۳۹ میلیارد تومان است. شرکت سرمایه‌گذاری البرز به تنهایی بیش از ۵۴ درصد از سهام تولید دارو را تحت تملک دارد و شرکت مشاوره سرمایه‌گذاری تأمین سرمایه نوین دومین سهامدار عمده دولید به‌شمار می‌رود. دو محصول مایعات و جامدات شرکت تولید دارو بخش اصلی فروش عملیاتی این شرکت داروسازی را در بر می‌گیرد. تولید دارو مشابه دیگر شرکت‌های داروساز کشور با توجه به اهمیت تورم بهداشتی و درمان در فضای اقتصادی کشور، درگیر قیمت‌گذاری‌های دستوری است. تعیین قیمت داروها برای داروسازان می‌توانست موجب زیان دهی این شرکت‌ها شود و صنعت داروسازی کشور به شرایط مشابه صنعت خودرو و بانکداری دچار شود. اما با بودن سطح خصوصی‌سازی در صنعت و اهمیت بالای تلادوم تولیدات این مجموعه هادر قیمت‌های منطقی و اقتصادی موجب شده تا شرکت‌های این صنعت با نحوه قیمت‌گذاری دستوری خاصی مواجه باشند که با تأمین ارزش خوش قیمت‌بری واردات مواد اولیه این صنعت موجب تعادل در سود ناخالص داروسازان شده است.

ثبت رسانند؛ در حالی که سود خالص هر ۱۱۴۰۱ این شرکت ۳ هزار و ۱۶۲ میلیارد تومان بوده است. عملکرد تابستان که گهر نیز به نسبت سود خالص تابستان ۱۴۰۱ ۱۴ خیم شده است. شرکت معدنی و صنعتی گل و گهر در تابستان امسال با زیان ناخالص هزار و ۹۱ میلیارد تومانی مواجه‌شده که به ۷۰۴ میلیارد تومان زیان خالص منجر شده؛ در حالی که سود خالص تابستان ۱۴۰۱ این شرکت ۵۶۵ میلیارد تومان بوده است.

◀ تحلیل بنیادی سهام دولید

سهام شرکت داروسازی تولید دارو در بازار اول فرابورس ایران با ناماد دولید شناخته می‌شود. ارزش بازاری سهام تولید دارو در حال حاضر هزار و ۱۳۹ میلیارد تومان است. شرکت سرمایه‌گذاری البرز به تنهایی بیش از ۵۴ درصد از سهام تولید دارو را تحت تملک دارد و شرکت مشاوره سرمایه‌گذاری تأمین سرمایه نوین دومین سهامدار عمده دولید به‌شمار می‌رود. دو محصول مایعات و جامدات شرکت تولید دارو بخش اصلی فروش عملیاتی این شرکت داروسازی را در بر می‌گیرد. تولید دارو مشابه دیگر شرکت‌های داروساز کشور با توجه به اهمیت تورم بهداشتی و درمان در فضای اقتصادی کشور، درگیر قیمت‌گذاری‌های دستوری است. تعیین قیمت داروها برای داروسازان می‌توانست موجب زیان دهی این شرکت‌ها شود و صنعت داروسازی کشور به شرایط مشابه صنعت خودرو و بانکداری دچار شود. اما با بودن سطح خصوصی‌سازی در صنعت و اهمیت بالای تلادوم تولیدات این مجموعه هادر قیمت‌های منطقی و اقتصادی موجب شده تا شرکت‌های این صنعت با نحوه قیمت‌گذاری دستوری خاصی مواجه باشند که با تأمین ارزش خوش قیمت‌بری واردات مواد اولیه این صنعت موجب تعادل در سود ناخالص داروسازان شده است.

سهال قبل در زمینه درآمدزایی داشته است. این شرکت تا انتهای مهر ماه امسال ۳۵ هزار و ۸۱۰ میلیارد تومان فروش داشته که به نسبت فروش ۲۰ هزار و ۸۷۰ میلیارد تومانی هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱ رشد ۷۲ درصدی و به زیان دیگر، افزایش ۱۴ هزار و ۹۴۱ میلیارد تومانی داشته است. در این هفت ماهه، بیشترین میزان فروش به خرداد ماه با ۶ هزار و ۴۰۳ میلیارد تومان تعلق گرفته و بیشترین افزایش فروش ماهانه نسبت به ماه مشابه در سال قبل نیز به فروردین ماه با ۱۰۵ درصد رشد تعلق گرفته است.

◀ ثبت زیان خالص برای گل گهر در تابستان

شرکت معدنی و صنعتی گل و گهر یکی از بزرگ‌ترین بنگاه‌های اقتصادی کشور به‌شمار می‌رود. با وجود محصولات و نرخ فروش دستوری با وجود محدودیت صادراتی این صنعت با توجه به نیاز داخل که موجب ثبت زیان ناخالص در جریان عملیاتی شرکت می‌شود؛ در سال جاری رشد فروش قابل توجهی را پشت سر می‌گذارد. شرکت معدنی و صنعتی گل و گهر در سال ۱۴۰۰ ۴۶ هزار و ۷۵۴ میلیارد تومان فروش، به‌طور متوسط ماهانه ۳ هزار و ۸۹۶ میلیارد تومان درآمدزایی کرده است. کل در سال ۱۴۰۱ رشد درآمندی نداشت و با ۴۶ هزار و ۴۲۱ میلیارد تومان فروش به متوسط ماهانه ۳۷۴ میلیارد تومانی دست پیدا کرد. بیشترین میزان فروش ماهانه کل در سال ۱۴۰۱ به اسفند ماه ۱۱ هزار و ۸۲۸ میلیارد تومان درآمد عملیاتی تعلق گرفت و در سال ۱۴۰۱ ۱۵۵ هزار و ۲۶۵ میلیارد تومان این بار نیز به اسفند ماه تعلق داشت و این ماه ۱۴۰۱ بیشترین میزان افزایش فروش به نسبت ماه مشابه در سال قبل را به خود اختصاص داد. شرکت معدنی و صنعتی گل و گهر در هفت ماهه طی شده از سال جاری نشان داده که عملکرد بهتری به نسبت هفت ماهه ابتدایی

